

POHJOIS-KARJALAN MUSIIKKIALAN KEHITTÄMIS- JA TOIMENPIDESUUNNITELMA

**Musiikkialan klusteri -hanke (S12279)
Joensuun Popmuusikot ry**

SISÄLLYS

1 Pohjois-Karjalan musiikkiala.....	3
2 Musiikkialan klusteri -hanke.....	3
2.1 Hankkeen toimenpiteet	3
3 Musiikkialan toimenpidekokonaisuudet vuosille 2014-2015.....	4
3.1 Musiikkialan yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjien toimintaedellytysten parantaminen	4
3.2 Osajien verkostoitumisen edistäminen	4
3.3 Musiikkialan imagotyön tekeminen.....	5
3.4 Musiikin harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen.....	5
3.5 Musiikkialan koulutuksen kehittäminen ja koulutusorganisaatioiden välisen yhteistyön edistäminen.....	5
3.6 Alueellisten esiintymis- ja keikkamahdollisuuksien edistäminen	5
4 Musiikkialan kehittäjä- ja edunvalvontaryhmä	6
LIITE 1.....	7
LIITE 2	8
LIITE 3	9
LIITE 4.....	10

1 POHJOIS-KARJALAN MUSIIKKIALA

Pohjois-Karjalaa pidetään yleisessä keskustelussa musiikkimaakuntana, mutta alan kehittämiseksi on tehty poikkeuksellisen vähän toimenpiteitä. Maakunnan musiikkialan toiminta ja markkinat ovat olleet tähän asti myös melko pirstaloituneita. Joensuun Popmuusikot ry:n Musiikkialan klusteri -hankkeen tavoitteena oli koota yhteen alan toimijat yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja mahdollistaa tätä kautta maakunnan musiikin ja sen tekijöiden menestymisen.

2 MUSIIKKIALAN KLUSTERI -HANKE

Musiikkialan klusteri -hankkeen tavoitteena oli selvittää musiikkialan liiketoiminnan volyymin ja työllistävää vaikutusta Pohjois-Karjalassa, kartoittaa Pohjois-Karjalan musiikkialan toimijat ja nykytila sekä kerätä tilastotietoa alan kokonaisuuden hahmottamiseksi. Lisäksi hankkeen tavoitteena oli tehdä Pohjois-Karjalan musiikkialan kehittämis- ja toimenpidesuunnitelma ja perustaa maakuntaan musiikkialan kehittäjäryhmä.

Hankkeen rahoittajina toimivat Pohjois-Karjalan Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (85 % rahoitusosuus) ja Joensuun

Seudun Kehittämissyhtiö Josek Oy (15 % rahoitusosuus). Hanke toteutettiin vuoden 2013 aikana ja toteutuksen kustannusarvio oli 50 000 euroa.

2.1 Hankkeen toimenpiteet

Musiikkialan klusteri -hankkeen toisen toimenpidekokonaisuuden tavoitteena oli Pohjois-Karjalan musiikkialan kehittämis- ja toimenpidesuunnitelman tekeminen ja kehittäjäryhmän perustaminen. Toimenpidekokonaisuus piti sisällään kolme konkreettista toimenpidettä, jotka olivat seuraavat:

1. Perustetaan musiikkialan kehittäjä- ja edunvalvontaryhmä huolehtimaan jatkossa musiikkialan ja sen liiketoiminnan systemaattisesta kehittämisestä Pohjois-Karjalassa.
2. Luodaan musiikkialan toimialatiedot sisältävä päivitettävä vuosikatsausmalli.
3. Tehdään kehittämis- ja toimenpidesuunnitelma Pohjois-Karjalan musiikkialalle.

Tässä raportissa kuvataan Pohjois-Karjalan musiikkialan kehittämis- ja toimenpidesuunnitelman toimenpiteet vuosille 2014-2015. Raportin toimenpiteiden seurannasta huolehtii Joensuun Popmuusikot ry:n hallinnoima Pohjois-Karjalan musiikkialan kehittäjä- ja edunvalvontaryhmä.

3 MUSIIKKIALAN TOIMENPIDEKOKONAISUUDET VUOSILLE 2014–2015

Pohjois-Karjalan musiikkialan vuosien 2014–2015 tärkeimmät toimenpiteet on työstetty musiikkialan ammattilaisille järjestetyissä työpajoissa vuoden 2013 aikana. Toimenpiteiden tausta-aineistona on hyödynnetty musiikkialan valtakunnallisia (liite 1) ja maakunnallisia (liite 2) kehitysnäkymiä sekä Musiikkialan klusteri -hankkeen aika esiinnoitteita (liite 3) ja Rikastamo-valmennukset yrittäjillä kerättyjä kehitysnäkymiä (liite 4). Toimenpiteet ovat seuraavat:

1. Musiikkialan yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjien toimintaedellytysten parantaminen
2. Osaajien verkostoitumisen edistäminen
3. Musiikkialan imago työn tekeminen
4. Musiikin harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen
5. Musiikkialan koulutuksen kehittäminen ja koulutusorganisaatioiden välisen yhteistyön edistäminen
6. Alueellisten esiintymis- ja keikkamahdollisuuksien edistäminen.

3.1 Musiikkialan yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjien toimintaedellytysten parantaminen

Musiikkialan yrittäjyyden edellytyksenä on suotuisa yrityskulttuuri, mikä madaltaa kynnyksiä yrittäjäksi ryhtymiseen ja parantaa jo olemassa olevien yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Tämän lisäksi yrittäjät tarvitsevat erilaisten ansaintalogiikoiden esille nostamista ja uravaihtoehtojen poluttamista oman toimintansa monipuolistamiseksi. Yritys- ja virtuaalihautomopalveluita tarvitaan puolestaan yrittäjyyden lisäämiseksi ja kehittämiseksi. Kun tarvittavat tuki- ja neuvontapalvelut ovat saavutettavissa, omaa yritystoimintaa on helppo kehittää. Yrittäjyyden alkuvaiheessa yrittäjä voi puolestaan keskittyä omaan substanssiosaamiseen, kun tarvittavat tukipalvelut ovat tiedossa. Tämän lisäksi tarvitaan yrittäjien ja eri alojen välisen vuoropuhelun ja erilaisten kohtaamismahdollisuuksien lisäämistä. Lisäksi tulee huomioida, että luovien alojen yrittäjyyden lisääntyessä tarvitaan lisää ammattitaitoa myös neuvontapalveluihin, jolloin yritysneuvonnan kehittäminen sekä agentti- ja tuottajatoiminnan lisääminen ovat tärkeitä yrittäjien tukipalveluita.

Seuraavaksi on lueteltu konkreettiset toimenpiteet musiikkialan yrittäjyyden edistämiseksi ja yrittäjien toimintaedellytysten parantamiseksi.

Yrityskulttuurin parantaminen

- Arvostuksen lisääminen
- Oman alueen yrittäjien palveluiden käyttäminen
- Musiikkialan tunnuslukujen esittely ja seuranta
- Esimerkkejä uusista yritysavauksista.

Musiikintekijän poluttaminen

- Poluttamisen kautta tehdään näkyväksi eri tasot olla musiikin parissa.

Yritys/virtuaalihautomo

- Rikastamot ja muut klinikat sekä rahoitus- ja teemapäivät
- Tiedepuiston yrityshautomotoiminta ja yhteistyö musiikin kanssa
- Etsivä musiikintekijätyö uusien nousevien kykyjen löytämiseksi.

Musiikkialan tekijöiden ja toimijoiden kohtaamot

- Bändi- ja muusikotapaamiset
- Oman alueen yritysesitykset
- Valtakunnallisten tai alueen ulkopuolisten yrittäjien poluttaminen tapaamisiin.

Yritysneuvonta

- Konkreettisesti vähintään 1 luovaan alaan ja ennen kaikkea musiikkiin erikoistunut yritysneuvoja esim. seudullisten kehitysyhtiöiden yhteinen luovien alojen neuvoja
- Selkeästi vastuutettu neuvontapalvelu.

Tuottaja/agenttitoiminta

- Tarvitaan tuottajia/agentteja kokoamaan musiikkialan yritysten palveluita ja koostamaan niitä palvelu- ja liiketoimintakokonaisuuksiksi
- Tarvitaan kykyä reagoida tarjouspyyntöihin ja laajempiin hankintakokonaisuuksiin, jolloin musiikkialan agentti voisi toimia eri yritysten palveluita kokoavana tekijänä
- Laajemmin yksittäisten palveluiden linkittäminen ja poluttaminen yhteisten palveluiden kehittämiseksi.

3.2 Osaajien verkostoitumisen edistäminen

Musiikkialan klusteri -hankkeen aikana Joensuussa järjestettiin työ- ja elinkeinoministeriön alaisen valtakunnallisen Luovien alojen verkoston koordinoima virtuaalinen yrityshautomo eli Rikastamo-valmennus. Joensuun Rikastamo-ryhmän tavoitteet liittyivät monipuolisesti musiikkialan liiketoiminnan kehittämiseen. Tavoitteena oli ennen kaikkea parantaa olemassa olevaa yritystoimintaa sekä synnyttää uutta liiketoimintaa. Tämän lisäksi Rikastamo tarjosi osallistujilleen yritysverkostoja ja uusia kumppanuuksia. Verkostoituminen paikallisten toimijoiden kanssa olikin Rikastamo-valmennuksen yksi suurimmista aiheista. Rikastamo oli hyvä esimerkki eri alojen välisestä yhteistyöstä ja verkostoitumisen tuomista mahdollisuuksista.

Yrittäjien keskinäisen verkostoitumisen lisäksi tulee edistää myös yrittäjien ja koulutusorganisaatioiden sekä muiden toimijoiden välistä yhteistyötä maakunnassa. Seuraavaksi on lueteltu konkreettiset toimenpiteet musiikkialan osaajien verkostoitumisen edistämiseksi.

Paikallisten osaajien verkostoituminen

- Pyritään saattamaan paikalliset eri osa-alueiden osaajat yhteen.

Verkostoituminen maakunnan ulkopuolelle

- Pyritään luomaan verkostoja myös maakunnan ulkopuolelle.

3.3 Musiikkialan imagotyön tekeminen

Kohdennetun ja suunnitellun imagotyön avulla saadaan nostettua esille Pohjois-Karjalan musiikkialan vaikuttavuutta ja tärkeyttä maakunnassa. Imagotyötä tulisi tehdä systemaattisesti eri kohderyhmille. Mahdollisia imagotyön kohteita voisivat olla mm. oman maakunnan nuoret, joille voitaisiin kertoa Pohjois-Karjalan monipuolisista mahdollisuuksista. Toinen potentiaalinen maakuntamarkkinoinnin kohderyhmä voisivat olla maakunnan ulkopuolella asuvat nuoret aikuiset ja nuoret perheet. Maakuntamarkkinointia ja lobbauksia voidaan tehdä sekä maakuntaan että valtakunnallisesti.

Seuraavaksi on lueteltu konkreettiset toimenpiteet musiikkialan imagotyön tekemiseksi.

Imagotyö

- Eri kohderyhmille toteutettuja kampanjoita
- Musiikkialan sisällä valtakunnallisesti Ilosaarirockin ja tunnettujen musiikkibrändien hyödyntäminen maakunnan markkinoinnissa ja bändien/musiikintekijöiden esiintuomisessa.

3.4 Musiikin harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen

Imagotyön lisäksi on tärkeää tukea musiikin harrastustoimintaa sekä innostaa nuoria musiikkiharrastusten pariin. Parhaiten tämä onnistuu yhdessä tekemisen kautta. Nuorten innostamiseksi tulisikin rakentaa musiikkipainotteinen yhteishanke, jonka kohderyhmänä olisivat kaikki maakunnan nuoret.

Seuraavaksi on lueteltu konkreettiset toimenpiteet musiikin harrastusmahdollisuuksien ylläpitämiseksi ja nuorten innostamiseksi.

Musiikin harrastustoiminta

- Laajan harrastajapohjan ylläpito ja kasvattaminen
- Rahoitusta musiikkikoulutuksen ylläpitoon ja lobbaukseen.

Nuorten innostaminen

- Maakunnallinen musiikkialan nuorisohanke Pumppu O13 -hankkeen jälkeen.

3.5 Musiikkialan koulutuksen kehittämisen ja koulutusorganisaatioiden välisen yhteistyön edistäminen

Musiikkialan koulutusta tulee kehittää, että se säilyttää elinvoimaisuutensa muiden alojen rinnalla. Tämän lisäksi tulee yhteistyötä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä.

Seuraavaksi on lueteltu konkreettiset toimenpiteet musiikkialan koulutuksen kehittämiseksi ja koulutusorganisaatioiden välisen yhteistyön edistämiseksi.

Koulutusorganisaatioiden yhteistyö

- Konservatorion, AMK:n ja musiikkiopistojen yhteistyön lisääminen (tekijänoikeus, yritysopinnot).

Musiikinopiskelijoiden harjoittelupaikat

- Yhteistyön lisääminen opetuksessa: Ammattikorkeakoulun pedioppilaat tarvitsevat lisää harjoittelupaikkoja ja musiikkiopistot tarvitsevat puolestaan lisää voimavaroja.

Viestintä

- Yhteinen viestintä
- Tällä hetkellä kaikilla on omat kalenterit ja Facebook-ryhmät: Keski-Karjalan musiikkiopisto, konservatorio, Karelia-amk musa & koko AMK, Joensuun bändit. Tulevaisuudessa viestintää tulee tehostaa ja yhdistää.

Soitinpankki

- Matalan kynnyksen soitinpankki ja laadukkaan soittimien lainauspalvelu
- Soittimina esimerkiksi laadukkaat bassot, kitarat ja akustiset kitarat
- Popmuusikoiden suunnittelema Harjoitteluhuone (bändien talo) voisi toimia bändien, muusikoiden ja seudun bändiohjauksen ja musiikkialan yrittäjien yhteisenä tilana ja soitinpankkina

3.6 Alueellisten esiintymis- ja keikkamahdollisuuksien edistäminen

Esiintymis- ja keikkamahdollisuudet tulisi saada tasavertaiseksi koko maakunnassa. Keikkoja järjestetään ympäri maakuntaa, mutta ne painottuvat Joensuuhun. Teoston vuoden 2012 tietojen mukaan Pohjois-Karjalassa järjestettiin 2,66 % kaikista Suomen keikoista. Joensuun seutukunnalla näistä järjestettiin peräti 81,12 %.

Seuraavaksi on lueteltu konkreettiset toimenpiteet alueellisten esiintymis- ja keikkamahdollisuuksien edistämiseksi.

Tasavertaiset esiintymis- ja keikkamahdollisuudet

- Maakunnassa pitäisi olla muitakin vakiintuneita esiintymispaikkoja, kuin pelkästään Joensuussa
- Maakuntakerrostun järjestäminen esimerkiksi Ilosaarirockin nimellä.

4 MUSIIKKIALAN KEHITTÄJÄ- JA EDUNVALVONTARYHMÄ

Musiikkialan kehittäjä- ja edunvalvontaryhmä huolehtii jatkossa musiikkialan ja sen liiketoiminnan systemaattisesta kehittämisestä Pohjois-Karjalassa. Ryhmän veto- ja koollekutsumisvastuu on Joensuun Popmuusikot ry:llä ja säännöllisiä kokouksia järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Vuosina 2013-2015 ryhmä kokoontuu Joensuun Popmuusikot ry:n Pumppu 013 -hankkeen toimesta. Ryhmän jäseniä voidaan tarvittaessa täydentää.

Pohjois-Karjalan musiikkialan kehittäjä- ja edunvalvontaryhmään kuuluvat seuraavat henkilöt:

1. Kilpiä Katri, Joensuun Popmuusikot ry: Pumppu 013
2. Knuutinen Jari, Musiikkialan yrittäjä
3. Mustalahti Kirsi, Lieksan Vaskiviikko
4. Perälä Antti, Karelia-ammattikorkeakoulu
5. Pyykkönen Markku, Joensuun Popmuusikot ry
6. Ruohio Timo, Joensuun Tiedepuisto
7. Röppänen Sirkka-Liisa, Keski-Karjalan musiikkiopisto
Seppälä Timo (varajäsen), Keski-Karjalan musiikkiopisto
8. Sivonen Janne, Joensuun Popmuusikot ry: Pumppu 013
9. Susitaival Hanna, Taiteen edistämiskeskus
10. Uutinen Kirsi, Joensuun konservatorio
Kauppinen Esko (varajäsen), Joensuun konservatorio

LIITE 1:

Musiikkialan valtakunnalliset kehitysnäkymät

SWOT-analyysi pohjautuu Fact Sheets – Luovat alat -julkaisuun (2010) ja Musiikkiala 2009 -selvitykseen (2009)

VAHVUUDET

- Suomalainen kulttuuri ja kielialue
- Korkeatasoinen musiikkikoulutus ja -opetus sekä taiteellinen ja tekninen osaaminen
- Äänitemarkkinoiden suuri kotimaisuusaste
- Alhaiset äänitetuotantokustannukset
- Vakavan musiikin korkea yhteiskunnallinen status
- Suomalaisen kevyen musiikin monipuolinen kirjo ja omaleimaisuus
- Kehittynyt tekijänoikeuslainsäädäntö ja hallinto, jonka haasteena on vastata tulevaisuuden tilanteisiin
- Musiikilla on laaja suosio ja sitä kuunnellaan koko ajan enemmän
- Musiikkia on tarjolla monia eri tyylilajeja ja sen kulutusmahdollisuudet ovat moninaiset

MAHDOLLISUUDET

- Musiikin kasvava kysyntä ja kulutus sekä uusien ansaintamallien ja tulonlähteiden ansiosta musiikkialan liiketoiminnan volyyymi kasvaa
- Toiminnan skaalautuvuus useisiin kanaviin ja kansainvälistyminen tuovat musiikkialalle aiempaa paremmin kansallista innovaatiohoitusta
- Kumppanuudet uusien toimijoiden, kuten pelinkehitysyhtiöiden kanssa tarjoavat uusia mahdollisuuksia musiikkialalle. Myös muiden toimialojen, kuten tietoliikenteen, kiinnostus musiikkialaa kohtaan lisää panostuksia alalle
- Digitaaliset jakelukanavat puolestaan auttavat myös marginaalimusiikkia menestymään kansainvälisesti ja musiikintekijät voivat olla suorassa kontaktissa yleisöihinsä internetin kautta. Yleisön internetiin tuottama sisältö voi puolestaan merkittävästikin palvella musiikin tekijöiden ja esittäjien promoottiota.
- Kuluttajien lisääntyvä vapaa-aika ja kasvava elämyshakuisuus antavat hyvän pohjan livenessektorin kasvulle
- Konserttituottojen lisäksi elävä musiikki tarjoaa ansaintamalleja oheistuotemyynnin, palveluiden sekä taltiointien ja edelleen lähettämisen muodossa. Konserttitoiminta houkuttelee myös sponsoripannostuksia
- Musiikkikustantamisella on paljon käyttämätöntäkin potentiaalia

HEIKKOUEDET

- Konserttitoiminnassa lippujen hinnat ovat nousseet rajusti, eikä nousu välttämättä enää voi jatkua
- Konserttijärjestämiseen liittyy myös suuria taloudellisia riskejä
- Suomalainen konserttitoiminta on hyvin paikallista ja kansainvälinen toiminta lähinnä artistien tuomista Suomeen, kokemus konserttiviennistä on varsin vähäistä
- Pienet äänitemarkkinat
- Niukat tuotantoresurssit
- Tuotteistamisen ja markkinointiosaamisen puute
- Maantieteellisesti syrjäinen sijainti

UHAT

- Kasvava määrä kuluttajia kuuntelee musiikkia taustaviihdykkeenä, mikä johtaa musiikin keskiarvoistumiseen ja köyhtymiseen
- Vanhat musiikin ansaintamallit toimivat koko ajan huonommin ja uusissa ansaintamalleissa suurin osa rahaa menee muille kuin musiikin tekijöille
- Merkittävimmät digitaaliset palvelut ovat suuria kansainvälisiä palveluita, jotka jättävät vain vähän tilaa vaihtoehtoisille palveluille
- Suuruuden voima vaikuttaa myös internetissä ja marginaalimusiikki jää digitaalisessakin maailmassa helposti piiloon
- Piratismi pysyy merkittävänä ongelmana ja musiikin uudet jakelutavat edelleen madaltavat kuluttajien kynnystä luvattomaan kopiointiin
- Yleinen median viihteellistyminen vähentää korkeatasoista musiikkijournalismia, mikä edelleen heikentää korkeatasoisen musiikin menestymisen mahdollisuuksia
- Internetyhteisöt musiikin promootiokanavana ovat arvaamattomia ja niiden vaikutus voi olla myös kielteinen
- Useat kuluttajat olettavat musiikin olevan aina ilmaiseksi saatavilla
- Artistipääoman ja musiikkialan osaamisen vuotaminen muihin maihin
- Musiikkitarjonnan yksipuolistuminen ja varsinkin kevyen musiikin lajiston kapeneminen

LIITE 2:

Musiikkialan maakunnalliset kehitysnäkymät

SWOT-analyysi pohjautuu Pohjois-Karjalan musiikkiala -kyselyyn, johon vastasi 62 henkilöä

Kysely lähetettiin yhteensä 541 pohjoiskarjalaiselle musiikkialan toimijalle ja siihen saatiin kaikkiaan 62 vastausta (vastausprosentti 11,46). Vastanneista 10 % oli musiikkialan koulutusorganisaatioiden edustajia, 11 % yrittäjiä, 13 % yhdistyksiä edustavia toimijoita ja loput 66 % vastauksista tulivat pohjoiskarjalaisilta muusikoilta ja yhteiltä. Kysely toteutettiin syyskuussa 2013.

VAHVUUDET

- Pohjois-Karjalassa on positiivinen vire suhtautumisessa musiikkialaan. Ilmapiiiri on kannustava.
- Musiikillisesti monipuolinen ja rikas ympäristö tuottaa hyviä keikkoja ja konsertteja.
- Ammattitaitoista teknistä henkilökuntaa sekä ääneen että valoon on saatavissa helposti. Edellytykset hyvien tapahtumien järjestämiseen ovat hyvät.
- Joensuun keikkatarjonta on monipuolista ja runsasta, mikä lisää myös kiinnostusta levyjen ostoon. Tämä luo hyvät edellytykset äänitarkkainnoille.
- Joensuun maine musiikki- ja kulttuurikaupunkina elää ja synnyttää ympärilleen uutta toimintaa.
- Musiikkialan toimijoita on paljon. Se on hyvä ja vahvistaa kuvaa vireästä maakunnasta.
- Kokonaisuudessaan vahva ja musiikkipainotteinen maakunta: uusia yhtyeitä nousee, esiintymistilaisuuksia järjestetään koko ajan paljon nouseville kyvyille, oppimiseen panostetaan ja musiikkiin liittyviä tapahtumia on paljon ympäri vuoden.

MAHDOLLISUUDET

- Paljon tehdään, mutta edelleen ollaan erittäin hajallaan. Liian vähän yhteisiä foorumeita keskustella ja tehdä yhteisiä suunnitelmia. Yhteistyössä on kasvavaa ja hyödyntämätöntä potentiaalia.
- Paljon tekijöitä, mutta konkreettinen yhteistyö on edelleen melko vähäistä.
- Tällä hetkellä taloudelliset ehdot sanelevat pitkälle julkisen sektorin tuen kulttuurille. Voisi tuoda paljon enemmän esille sitä, kuinka paljon kulttuurin ja musiikin harrastaminen tuottaa hyvinvointia ja osaamista maakuntaan. Niin yhdistykset kuin muut vapaaehtoiset toimijat pitävät melko joukon nuoria kansalaisia ns. poissa kaduilta ja antavat mielekkyyttä kaiken ikäisten elämään. Musiikilla on syrjäytymisen ehkäisyssä merkittävä vaikutus ja sen mahdollisuuksia voidaan tulevaisuudessa hyödyntää entistä enemmän.
- Tapahtumia saisi olla enemmän, sillä ne tuottavat toimeentulon monelle henkilölle/toimijalle/yritykselle.
- Tapahtumia saisi olla enemmän ympärivuotisesti eri puolilla Pohjois-Karjalaa, ei ainoastaan kesäpainotteisesti. Ympärivuotisuus luo jatkuvuutta.
- Paljon innostusta ja hyviä tekijöitä, mutta resurssit ovat heikot ja bisnes vielä monin paikoin pientä.
- Tilanne olisi paljon parempi jos musiikkiin ja nuoriin satsattaisiin enemmän.
- Toimijoita on, mutta polkuja ei. Pitäisi olla hyviä silmiä mukana toiminnassa, jotka osaisivat tuoda esille niitä oikeita bändejä, että menestystä saadaan. Samalla pitäisi huolehtia siitä, että on mahdollisuudet musiikkitoiminnan pyörittämiseen ovat olemassa niin harraste- kuin ammattitasolla.

HEIKKOUEDET

- Ei ole tarpeeksi (hyviä) keikkapaikkoja.
- Isoja esiintymispaikkoja on Joensuussa on kovin vähän.
- Isoja (tai edes keskikokoisia) katsojalukuja on mahdotonta tavoittaa, koska Joensuussa ei ole kokonaisuudessaan isoja ihmismääriä.
- Musiikkipalvelut ovat rajallisia verrattuna muihin paikkakuntiin.
- Huonot tietoliikenneyhteydet maaseudulla estävät uuden teknologian käyttämisen ja hyödyntämisen.
- Rahtifirmojen kovat hinnat "susirajan taakse".
- Musiikin harrastajia on todella vähän.
- Hyviä ja omistautuneita soittajia on hankala löytää.
- Muusikot käyttävät liikaa alkoholia, mikä estää toiminnan kehittämisen ja siihen sitoutumisen.
- Kansanmusiikki ja indieosasto jäävät pahasti rockin varjon ihan kaikessa. Bluesista pulaa.
- Pienimuotoiselle muusikkotoiminnalle ei ole helposti lähestyttävää foorumia.
- Muusikon työt eivät ole yleisesti selvillä vaan pikemminkin tietyn porukan sisäpiirihommia. Ongelmana voi myös olla, että muusikon töitä ei pidetä oikeina töinä.
- Edullisten tilojen puute haittaa sekä treenausta, että opetusta yksityisten opettajien puolella. Kotioiloissa ei kenenkään pitäisi tehdä opetustyötä, vaan sille pitäisi löytyä kohtuullinen vaihtoehto jostain muualta.
- Musiikkialan koulutus tuottaa liikaa tekijöitä maakunnan ulkopuolelle.
- Pohjois-Karjalassa tuotetaan paljon ammattitaitoista musiikkia, mutta sne saaminen yleisön tietoisuuteen on todella haastavaa. Joensuussa Koskikadun treenitilojen lopetettua myös sopivia harjoitustiloja on todella vaikeaa löytää, etenkin isommille kokoonpanoille.
- Pohjois-Karjalasta käsin keikkailu muualla Suomessa on hyvin kallista toimintaa, mikä voi olla kasvamisen este.

UHAT

- Soittajat työllistyvät siviiliammattiensa kautta muualle ja vaihtavat paikkakuntaa. "Osaajapako" ja tätä kautta muusikoiden puute on todellinen ongelma bänditoiminnassa.
- Päättäjät puhuvat mielellään Joensuusta kulttuurikaupunkina, mutta taloustilanteen ollessa heikko aletaan "kalliiseen kulttuurialaan" suhtautua nihkeästi.
- Taloudellisen tilanteen vaikutukset musiikkitoiminnan ja koulutuksen tuen karsimiseen alueella eivät saisi mennä niin pitkälle, että elinvoimaiset asiat katoavat olemattomiin. Uutta on työlästä luoda uudelleen alusta alkaen.
- Samat bändit saavat keikkoja ympäri Pohjois-Karjalaa ja vähemmän tunnetut eivät oikein päästä minnekään soittamaan. Tämä voi olla pitkällä tähtäimellä musiikkialan ja sen moninaisuuden kehittämisen este tai ainakin uhka.

LIITE 3:

Musiikkialan klusteri -hankkeen kehitysnäkymät

SWOT-analyysi pohjautuu Musiikkialan klusteri -hankkeen aikana tehtyyn selvitykseen maakunnan musiikkialan tilasta

VAHVUUDET

- Itä-Suomen vahva musiikki-imago (IloSaarirock sekä useat valtakunnallista suosiota nauttivat, pohjoiskarjalalähtöiset yhtyeet: Ismo ja Ilkka Alanko yhteineen, 51koodia, Nightwish jne.).
- Monipuoliset musiikin harrastus- ja koulutusmahdollisuudet.
- Laaja musiikin harrastajien ja opiskelijoiden määrä, mikä synnyttää alueelle uutta musiikkitoimintaa (Pohjois-Karjalan musiikki- ja kansalaisopistoissa, Joensuun konservatoriossa, Karelia-amk:ssa ja Itä-Suomen yliopistossa opiskeli musiikkia lukuvuonna 2012-2013 yhteensä 5 252 opiskelijaa).
- Musiikkialan laajat työllistämismahdollisuudet (mm. Pohjois-Karjalassa musiikkia opettaa tällä hetkellä 146 kokoaikaista ja 78 osa-aikaista työntekijää, 543 muusikkoa saa Teosto-korvauksia).
- 110 musiikkialan yhdistystä, joilla on vilkasta toimintaa ympäri maakunnan ja laaja jäsen- ja harrastajapohja (mm. 10 kuoroa, joilla 239 jäsentä ja Joensuun Popmuusikot, jonka jäsenmäärä on 522 henkilöä ja IloSaarirockissa vuosittain noin 1900 vapaaehtoista).
- Joensuun kaupungin ja Joensuun Popmuusikot ry:n bändiohjaustoiminta keskittyy nuorten harrastusmahdollisuuksien lisäämiseen. Syksyllä 2013 bändikerhoissa on yhteensä noin 100 lasta tai nuorta, jotka ovat pääosin 11-13-vuotiaita. Vuodessa nuorille järjestetään keskimäärin noin 15-20 bänditapahtumaa sekä Muuvi-leirit yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Bänditoimintaan on viiden vuoden aikana osallistunut noin 600 nuorta ja se on toteuttanut samalla aikavälillä yli 60 nuorten bänditapahtumaa.
- 77 musiikkialan yritystä, jotka työllistävät Pohjois-Karjalassa reilut 100 henkilöä.
- Yrittäjien vahva substanssiosaaminen.

MAHDOLLISUUDET

- Musiikkiutuotteissa vahva kaupallinen potentiaali.
- Musiikkialan yrittäjillä globaaleja mahdollisuuksia esim. soitinrakentamisessa.
- Yhteistyö alan paikallistoimijoiden kanssa voi synnyttää kokonaan uutta liiketoimintaa (vrt. musiikkialan Rikastamo-tapaamisen).
- Yhteistyö ja verkostoituminen muiden toimialojen kanssa luo rajattomasti uusia mahdollisuuksia: esim. musiikki(tapahtumat) ja matkailu.
- Musiikkialan ja peliteollisuuden yhdistäminen tuo uusia ansaintamalleja mm. pelimusiikin osalta.
- Joensuun Popmuusikoiden musiikkialan kehittämishankkeet vuosille 2013-2015 (370 000 euroa) antavat konkreettisia resursseja alan toimintaedellytysten parantamiseksi. Pumpu 013 -hanke on pohjoiskarjalaisen uuden musiikkiliiketoiminnan edistämishanke, jonka tavoitteena on nostaa esiin uusia musiikkialan ammattilaisia. Keskeisenä toimenpiteenä on musiikintekijöiden tuotteiden kaupallistaminen: biisintekotaitojen hiominen taloudellisesti kannattavammaksi toiminnaksi.

HEIKKOUEDET

- Yritystoiminnan taloudelliset kannustimet joiltakin osin riittämättömiä.
- Alan tilastotietojen kerääminen ja aluetaloudelliset vaikutusten näkyväksi tekeminen maakunnassa eivät ole vakiintuneita. Tietojen kerääminen myös hidasta. Kaikkia maakunnallisia musiikkialan tilasto- ja toimialatietoja ei ole aina mahdollista saada, mikä vaikeuttaa tilastointia ja sen tarkkuutta (ongelmana esim. Gramexin maakuntaan kohdistuvat tilitykset, joista ei ole tietoa).
- Osaamisen keskittyminen: voisiko laajemman yhteistyön kautta saada synnytettyä enemmän uutta liiketoimintaa?
- Koulutuksen yksipuolisuus ja resurssit: tuetaanko mm. tarpeeksi yrittäjä- ja liiketoimintaosaamista ja eri alojen välistä yhteistyötä?
- Tuottajaosaaminen puute: onko Pohjois-Karjalassa tarpeeksi musiikkialan tuottajaosaamista ja osataanko omia tuotteita paketoita kaupalliseen muotoon?
- Yleisen näkemyksen mukaan alan toimijoiden liiketoiminnalliset valmiudet ovat lähtökohtaisesti heikkoja tai puutteellisia: paketointi, hinnoittelu, myynti, markkinointi ja asiakashallinta.
- Musiikin liiketoimintaketju joiltain osin tuntematon: ymmärretäänkö musiikin kaikki kaupalliset liiketoimintamahdollisuudet?
- Oman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Ongelmana maakunnan yleinen ilmapiiri, jossa muualta tulevia arvostetaan enemmän kuin "oman kylän poikia". Kun muualla paikallinen musiikkialan toimija on hyväksytty, oman maakunnan kannatus saadaan vasta tämän jälkeen.

UHAT

- Musiikkialan koulutukseen kohdistuvat lakkautusuhat.
- Oppilaitosten resurssipula (mm. henkilöstövaje ja opettajien työtehtävien kohdentaminen opetuksesta muihin tehtäviin).
- Koulutettujen ammattilaisten muuttaminen työn perässä pois Pohjois-Karjalasta: tuleeko jossain vaiheessa pulaa ammattilaisista (esim. musiikinopettajista)?
- Joensuun kaupungit säästöt: yltävätkö vaikutukset musiikkialaan mm. harrastuspaikkoja leikkaamalla?
- Hyvien harjoitus- ja treenitilojen puute.
- Osataanko käyttää (sekä tukea ja kannustaa) oman maakunnan musiikkialan ammattilaisia vai hyödynnetäänkö mieluummin muiden paikkakuntien osajia ja tarjontaa?
- Taloustilanne ja sen kautta lisääntynyt yleinen uhkakuvien ja leikkauksen ilmapiiri voivat olla haitallisia koko alalle ja sen kehitykselle.
- Itä-Suomen maantieteellinen sijainti: uhka vai mahdollisuus?

LIITE 4:

Musiikkialan yrittäjien kehitysnäkymät

SWOT-analyysi pohjautuu musiikkialan Rikastamo-ryhmän yrittäjille toteutettuun kyselyyn

VAHVUUDET

- Paljon toimijoita suhteessa väkilukuun
- Kaikkiin merkittäviin toimijoihin on helppo saada yhteys
- Alan toimijoita paljon (yritykset, yhteisöt)
- Alan tekijöitä paljon (ihmisiä)
- Kannustava ympäristö
- Aktiivisuus
- Tekemisen meininki
- Ala on hyväksytty
- Hyvä henki porukalla
- Erilaisia rahoituksia on saatavilla
- Hyvät puitteet toiminnalle, hyvät tukipalvelut
- Asiakkaat
- Tarjonta
- Yritystuet, rahoitusmahdollisuudet (yleisesti)
- Tunnettuus: hyvä imago, luotettavuus, historia
- Aktiivinen toimijakunta: paljon bändejä ja musiikintekijöitä
- Paljon tapahtumia
- Ilosaarirock tarjoaa mahdollisuuden nähdä esikuvia ja siellä esiintymisen voi asettaa tavoitteeksi
- Suur tapahtumat, tapahtumat
- Tapahtumien järjestäminen kohtuullisen vaivatonta
- Kulurakenteen inhimillinen (asuminen, treenisten vuokrat)
- Esiintymispaikkoja paljon
- Aloittaville esiintyjille paljon hyviä mahdollisuuksia esiintyä sekä kysellä tietoja ja saada apua toimintaan
- Hyvät keikkapaikat
- Koulutus: täällä edes on ylipäättänsä musakoulutusta
- Kerubi, SF Sound, tapahtumat
- Kaikki mitä Joensuun Popmuusikot ry tekee
- Joensuun Popmuusikot ja erityisesti Kerubi tuovat paljon positiivista energiaa kaupunkiin. Ilman niitä täällä olisi huomattavasti vähemmän tekemistä (vapaa-ajalla).
- Popmuusikot ry:n toiminnanjohtajan kutsu Presidentin Linnanjuhliin toi positiivisen viestin koko maakunnalle ja maakunnan musiikkialalle
- Järjestötoiminta
- Popparit toimii vahvuutena. Toivottavasti jatkossa vielä vahvempana

MAHDOLLISUUDET

- Hyvä henki ja paljon innokkaita toimijoita
- Välittömyys: helppo kehittää alan ja tekijöiden yhteistyötä & valtakunnalliset linkit
- Pumpusta pitää tehdä todellinen dynamo
- Lisää yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien tapaamisia. Kohti "yhteistä olohuonetta" ja kohti omaa musakorttelia (vrt. Taitokortteli)
- Peliala + musa: yhteistyön rakentaminen, uudet ja konkreettiset avaukset
- Musa + muu luova ala: leffa ym. yhteistyö

HEIKKOUEDET

- Toiminta yksin pakerrusta itsepäisesti
- Yhteistyö äärimmäisen vaikeaa yritysten ja yksityisten kanssa
- Kuppikunnat
- Liiketoiminnan vähäisyys muutamia toimijoita lukuun ottamatta
- Oppilaitosyhteistyö olematonta
- Kaikki pitäisi olla ilmaista (yrittäjien työtä ei arvosteta eikä siitä olla valmiita maksamaan)
- Alaa ei pidetä oikeana työnä
- Hankkeet työllistävät, mutta EI halua uusille (hankkeet vievät yrittäjien aikaa, mutta mitään ei saada takaisin)
- Pieni väestöpohja
- Lajjakkuuksia on rajallinen määrä
- Ei merkittäviä levy-yhtiöitä, valtakunnallisia medioita
- Alueen koulut eivät ole riittävän vetovoimisia pitämään lahjakkaita tyyppejä maakunnassa
- Yrittäjyyskulttuuri ei ole vahva
- Taloudellinen/sosioekonominen tausta näkyy laitteissa, joita ihmisillä on käytössä. Se heijastuu myös sosiaaliseen pääomaan, mitä ihmisillä on käytössä sekä verkostoihin, kulttuurintuntemukseen jne.
- Sijainti liikkumisen kannalta
- Hyvä soitintarvike/musiikkikauppa kivijalkamyymälä puuttuu
- Tiedotus ym.
- Yrityspalveluorganisaatioiden tunnettuus alalla
- Nähdäkö alan potentiaali yritysrahoituspuolella?
- Onko tarpeeksi foorumeita eri tyyllilajien edustajille?
- Rakenteita puuttuu: musiikkiryhtiöitä puuttuu, konkreettisia musiikkialan yrityksiä puuttuu, levy-yhtiö, ohjelmatoimisto yms. vähäiset resurssit
- Agenttitoiminta (myynti): tarvitaan konkreettisia liiketoiminnan "poluttajia" vrt. tuottajia, jotka yhdistelevät yritysten palveluita asiakkaille
- Tekstitystyö: tätä ei huomioida missään millään tavalla
- Alueellinen keikkailu: keikkamahdollisuuksia koko maakunnan alueen bändeille enemmän
- Valtakunnallinen promootio: tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän musiikkialan/luovan alan yritysneuvontaa: tällä hetkellä ei ole olemassa
- Vuoropuhelu: tarvitaan lisää alueen toimijoiden välillä
- Treenikämpät: monipuolisesti pitäisi olla ympäri maakuntaa
- Treenitiloista puutetta / Treenikämpistä tuntuu olevan jatkuva pula / Treenitiloja lisää
- Informaatiota rahoitusreiteistä on vaikea löytää (yrittäjälle)
- Bänditoiminnan ohjaus lukioikäisille
- Myös ns. yhden hengen koppeja henkilökohtaiseen harjoitteluun esim. kosketinsoittajille kohtuuhintaan
- Yrittäjät sooloilevat tai tekevät yhteistyötä kaveripohjalta, siihen väliin on hankala päästä tekemään yhteistyötä
- Toimijat eivät tiedät/tunne toisiaan tarpeeksi hyvin. Tuntuu, että yhteistyötä voisi olla enemmänkin, jos tähän löytyisi ratkaisu
- Enemmän kontakteja peli-, av-, elokuva- ja muuhun luovaan alaan. Sitä kautta myös voi ponnistaa muihin aloihin esim. metsä- ja puu- tai ICT-aloihin
- Liikaa vielä liian heiveröisiä yrityksiä
- Ei löydy tarpeeksi valtakunnallisia/kansainvälisiä kasvoja, jotka menestyksellään vetäisivät uusia

UHAT

- Säilyvätkö koulutuspaikat tulevaisuudessa
- Onko toiminta riittävän koordinoitua?
- Uskaltaanko alalla yrittäjiksi?

PUMPPU013

